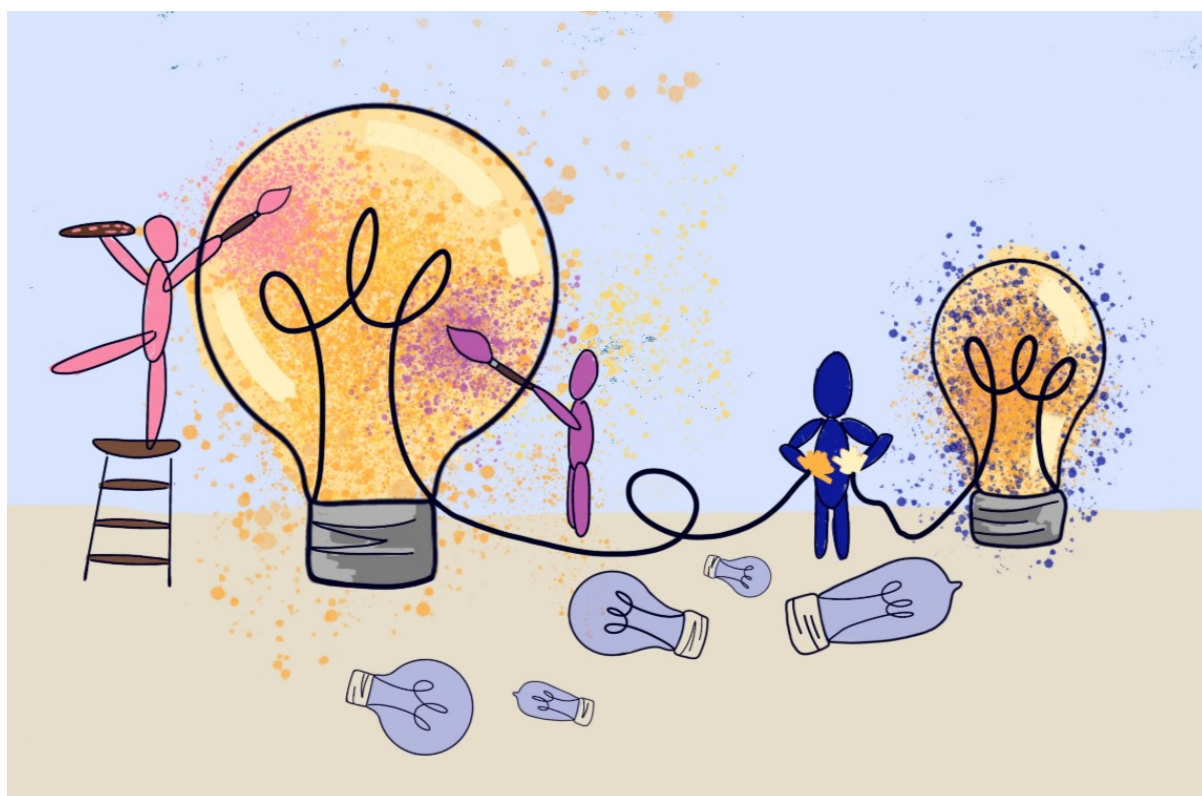


 <b>TROMS fylkeskommune</b> <b>ROMSSA fylkkasuoikkan</b>			Dok.id.: <b>2.1.5.1.1.4</b>	
<b>IOP-veileder for elever som skal ha avvik fra kompetansemål</b>			Dok.type: <b>Prosessbeskrivelse</b>	
Versjon: <b>1.00</b>	Skrevet av: 	Gjelder fra: <b>18.03.2025</b>	Godkjent av: <b>Hilde Åse Fuhr</b>	Sidenr: <b>1 av 6</b>

# IOP-veileder

## for elever som skal ha avvik fra kompetansemål



## **1.0 IOP-en er elevens læreplan**

Lov om grunnskoleopplæringa og den videregående opplæringa 09. juni 2023 nr. 30 (heretter opplæringsloven) §11-10 sier at skolen skal utarbeide Individuell opplæringsplan (IOP) for elever som har rett på individuelt tilrettelagt opplæring.

Denne veilederen retter seg mot elever som har avvik fra kompetansemål. Det å skrive en IOP for denne elevgruppen er et komplekst læreplanarbeid, der kompetansemål og/eller arbeidsmetoder skal endres og tilpasses elevens forutsetninger.

Grunnlagsdokumentene til en IOP er sakkyndig vurdering fra PPT og skolens enkeltvedtak som er fattet med bakgrunn i den sakkyndige vurderingen. Disse dokumentene må brukes aktivt i utarbeidelsen av IOP-en.

Det er lærer som har ansvaret for å skrive IOP- en, men den er elevens læreplan og bør utarbeides av en tverrfaglig gruppe som for eksempel elev, foresatte og andre hensiktsmessige samarbeidspartnere, som for eksempel fysio- eller ergoterapeut.

### **1.1 Elevens rett til medvirkning og elevens beste**

Prinsippet om elevens beste skal ligge til grunn for alle vurderinger som gjøres i arbeidet med å skrive IOP jf. opplæringsloven § 10-1 «Ved handlingar og avgjerder som vedkjem elevar, skal kva som er best for eleven, vere eit grunnleggjande omsyn».

I henhold til opplæringsloven §10-2 skal elevene medvirke i egen skoledag og meningene deres skal vektlegges etter alder og modning.

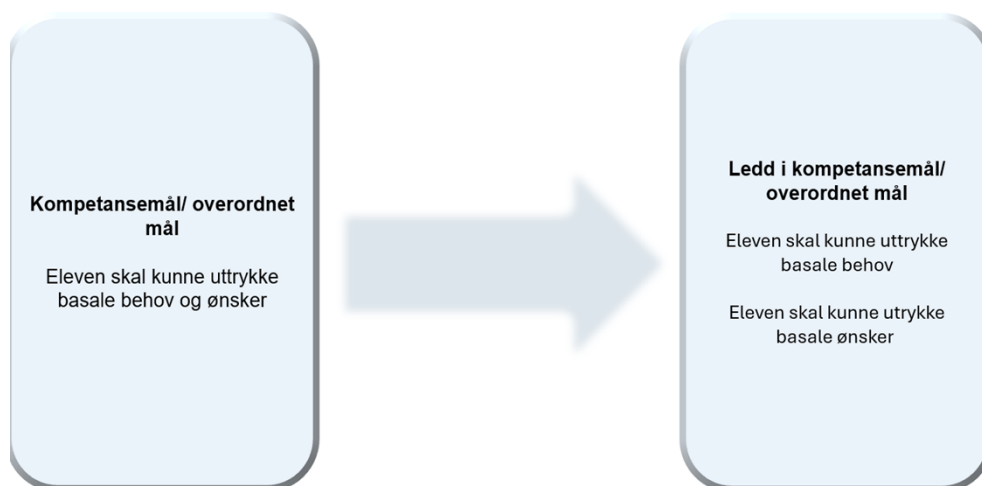
Dette innebærer at eleven skal være med i utarbeidelsen av egen IOP. Nærpersoner eller annen partnerfortolket kommunikasjon kan være elevens stemme dersom eleven selv ikke kan medvirke i arbeidet.

## **2.0 Sluttkompetansen gir retning for IOP-en**

I IOP-en skal elevens sluttkompetanse være styrende for innholdet. Kompetansemålene må tilpasses slik at eleven oppnår ønsket sluttkompetanse, noe som er utdypet i sakkyndig vurdering og enkeltvedtak. Kompetansemål kan utvikles ut fra Rammeplan for barnehage eller SFO, overordnet del av LK20 samt kompetansemål og kjerneelement som fremkommer i læreplanen. Du kan lese mer om Kjerneelement her: [Hva er kjerneelementer? | udir.no](https://udir.no).

### **2.1 Kompetansemål**

Et kompetansemål består ofte av flere ledd. De forskjellige leddene må synliggjøres i IOP-en. Se eksempel:



Etter at kompetansemålet er brutt ned i ledd (som vist ovenfor), skal du vurdere hvilke ledd du skal ha med i IOP-en og hvilke du skal endre eller fjerne. For eksempel; «*eleven skal kunne uttrykke basale behov*» beholdes, og «*eleven skal kunne uttrykke basale ønsker*» fjernes.

**Prosessen oppsummeres slik:**

- Kompetansemålet presenteres i sin helhet, dette skal stå i IOP-en
- Kompetansemålet brytes ned i ledd
  - Leddene av kompetansemålet som du skal bruke, beholdes i IOP-en
  - Leddene av kompetansemålet som du ikke skal bruke, fjernes fra IOP-en

### 2.1.1 Verb i kompetansemålet

Det er viktig å ha et bevisst forhold til verbene i kompetansemålet. Du får forklaringen ved å trykke på «Forklaring av verb» i kolonnen til høyre i læreplanen.

Du kan tilpasse kompetansemålet til elevens nivå, blant annet ved å endre på verbene i IOP-en, f.eks. fra «drøft» til «gjør rede for».

## 2.2 Delmål = hvordan det ser ut når eleven kan...

Du skal nå bruke leddene du har valgt ut fra kompetansemålene, til å utarbeide delmål. Disse formuleres i presens, da de beskriver hvordan det ser ut når eleven har tilegnet seg kunnskapen/kompetansen/ferdigheten.



**Arbeidstips**, bruk dette spørsmålet: «Hvordan ser det ut når eleven kan..... (fyll inn det målet du jobber med)».

### 2.3 Arbeidsmetoder og organisering

Her skal du beskrive hvordan dere skal jobbe for å nå kompetansemålene.

**Arbeidstips**, bruk dette spørsmålet: «Hvilke undervisningsmetoder vil du bruke for å nå delmålet»? «Hvilke hjelpemidler trenges i undervisningen for å nå delmålet»?

### 2.4 Evaluering/halvårsrapport/årsrapport

IOP-en skal være et dynamisk dokument som ligger til grunn for lærernes periodeplaner. Den må derfor evalueres av lærer som er ansvarlig for undervisningen og justeres fortløpende, dette for å sikre elevens læringsprogresjon.

I evalueringen skal læreren ta stilling til hvert enkelt delmål, det gjøres gjennom å jobbe på følgende måte:

1. Lim inn kompetansemålet du jobbet med.
2. Lim inn delmålene du skal evaluere (hvordan det ser ut når eleven kan...)
3. Beskriv elevens måloppnåelse med fokus på hvordan eleven gjennomfører målene
4. Sammenlign elevens måloppnåelse med delmålet (hvordan det ser ut når eleven kan...), dette beskriver hvordan eleven har nådd målet.
5. Beskriv hvordan dere vil bruke den gode undervisningspraksisen, som fremmer mestring, trivsel og læring hos eleven, i den videre opplæringen med sikte på å nå sluttkompetansen
6. Lag ny tabell og gjenta prosessen med alle kompetansemålene dere skal evaluere.

<b>IOP-veileder for elever som skal ha avvik fra kompetansemål</b>	Versjon.: <b>1.00</b>	Dok.id.: 2.1.5.1.1.4
	Side : 4 av 6	

### Huskeliste

#### **Før du skriver IOP**

- Sett deg inn i sakkyndig vurdering og enkeltvedtak, dokumentene danner grunnlaget for det videre arbeidet med IOP.
- Etabler et team der alle som kjenner eleven kan bidra inn. Eleven er hovedpersonen, og har rett til å bli hørt og være med i utformingen av IOPen.
- Diskuter elevens sluttkompetanse i den tverrfaglige gruppen. Sluttkompetanse er styrende for det tverrfaglige arbeidet med IOP.

#### **Når du skriver IOP**

Ta utgangspunkt i sluttkompetanse/målsettingen med opplæringen.

##### **Kompetansemål**

- Kompetansemålet presenteres i sin helhet, dette skal stå i IOPen
- Kompetansemålet brytes ned i ledd
  - Leddene av kompetansemålet som du skal bruke, beholdes i IOPen
  - Leddene av kompetansemålet som du ikke skal bruke, fjernes fra IOPen

##### **Delmål**

Delmål formuleres i presens og skal beskrive hvordan det ser ut når eleven har lært seg delmålet.

- Bruk spørsmålet «*hvordan ser det ut når eleven kan .....*»

##### **Arbeidsmetoder**

Her beskriver du undervisningsdidaktikken.

- Bruk disse spørsmålene:
  - «*Hvilke undervisningsmetoder skal brukes for å nå delmålet?*»
  - «*Hvilke hjelpemidler trenges i undervisningen for å nå delmålet?*»

##### **Evaluering/halvårsrapport/årsrapport**

Du skal evaluere når du er ferdig med en periodeplan. Det gjøres slik:

1. Lim inn kompetansemålet du jobbet med.
2. Lim inn delmålene du skal evaluere (hvordan det ser ut når eleven kan...)
3. Beskriv elevens måloppnåelse med fokus på hvordan eleven gjennomfører målene
4. Sammenlign elevens måloppnåelse med delmålet (hvordan det ser ut når eleven kan...), dette beskriver hvordan eleven har nådd målet.
5. Beskriv hvordan dere vil bruke den gode undervisningspraksisen, som fremmer mestring, trivsel og læring hos eleven, i den videre opplæringen med sikte på å nå sluttkompetansen
6. Lag ny tabell og gjenta prosessen med alle kompetansemålene du skal evaluere.

#### **Referanser**

UDIR. (2019, 11 18). *Hva er kjerneelement*. Hentet fra Læreplanverket:  
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/stotte/hva-er-kjerneelementer/>

<b>IOP-veileder for elever som skal ha avvik fra kompetansemål</b>	Versjon.: <b>1.00</b>	Dok.id.: 2.1.5.1.1.4
		Side : 5 av 6

UDIR. (u.d.). *Norsk (NOR01-06) kompetansemål og vurdering*. Hentet fra <https://www.udir.no/lk20/nor01-06/kompetansemaal-og-vurdering/kv115?lang=nob>

**Kryssreferanser**

**Eksterne referanser**